Ч. 27. Львів, Четвер, дня 5. (18.) лютого 1904. Річник VIII.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:

в Австриї:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . . 10 кор.
на чверть року . . 5 кор.
на місяць . . . . 1·70 кор.

За границею:
на цілий рік . . 16 рублів або 36 франків
на пів року . . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановиx псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Домбровского (Хоружцяни). Експедиция місцева в Агенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїні 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Область теперішної японьско-російскої війни.

(X) Японцї все ще не починають дальшого зачіпного бою після вступних і так рішучих нападів, а се тим більше впадає в очи, позаяк противник користує ся сим перестанком. Із сего можна би здогадувати ся, що зачіпна фльота віце-адмірала Тоґо вернула до найблизшої арсенальскої стациї, щоби понаправляти заподіяні їй шкоди, про які вже й инші жерела окрім російских звіщають. Наколиб справдї були потрібні значнїйші поправки, було-б се великою перепоною в причаленю японьских війск на Кореї.

Тимчасом була подана звістка, що новий відділ російских кораблїв мав уже виплисти з Сінґапоре, хоч инша вість з Петербурга запевняє, що сей відділ не осягнув ще Індийского океану і вижидає ще шість инших торпедовців. Але як би там не було, се річ певна, що російска фльота в Порт-Артур буде небавом скріплена, а се мати ме тим більше значінє, чим більші шкоди нанесено японьским кораблям. Взагалї трудно в сїй хвилї оцїнити, що могло спонукати Японцїв до довшого вижиданя, особливо позаяк з японьского жерела запевнюють, що лише »деякі їх кораблї легко ушкоджені«.

Перерву зачіпної війни Японцїв можна би також тим пояснити, що висадивши перший відділ війска коло Чемульпо, японьскі перевозові кораблї виправили ся з поворотом до Японії (а ся дорога вимагає 24 годин), щоби набрати нового війска і мабуть повинні були вже ві вторник там знов наспіти під Чемульпо. А позаяк фльота віце-адмірала Тоґо супроводжає і оборонює сї транспортові кораблї, отже і она імовірно вчера повинна була знов приплисти під Порт-Артур. Вправдї трудно припускати, щоби Японцї вибрали такий протяглий спосіб перевозу війска, а се тим більше, що японьске пароплавне товариство орудує 910 пароплавами, отже могло би прискорити сей перевіз.

Після першого причаленя японьского війска в Чемульпо і маршу під Сеуль, уступив звідтам російский посол із сторожею. Се послїдувало д. 12. с. м. в товаристві японьского військового аташе на кореаньскім дворі і під охороною японьскої жандармериї. Доперва по переведеню такої охорони посольства на основі межинародних законів, почнуть Японцї уладжувати свою операцийну основу за Ган-Канґом, як-раз там, де перед десяти роками перше японьске військо вступило до Манджуриї.

Півостров Корея похожий зовсїм на апенїньский, і як на сїм тягне ся здовж хребет Апенїну, так і тут тягне ся гірске пасмо Канвондо, спадає стрімко до сходу, а західні збоча повільно опадають до побережа і переходять в підгірє, котре має бути операцийним полем для японьского походу на Манджурию. Сама основа операцийна находить ся за 160 км. довгим руслом Ган Канґу, гірскої ріки, що вливає ся широкою дельтою на півночи від Чемульпо до Жовтого моря. На єго березї лежить головне місто Сеуль з ¼ мілїоновим населенєм, електричним трамваєм і иншими новітними уладженями, а зелїзниця лучить єго з пристанним містом Чемульпо. Операцийне поле обмежене з правого боку горою Кан-Вонґо, що здіймає ся від півночи до 1500 м. висоти, а около 100 кільометрів на полудне перед рікою Ялю лучить ся з гірским ланцухом, зверненим з південного заходу на північний схід. Високий на 2470 м. Гієн-Тунґ творить гірский узол, а найвисшим верхом є Паік-Ту-Сан (1500 м.), з котрого випливають три найзначнїйші ріки сеї области, Ялю, на розграничу від Манджуриї, Тлюмен, що розграничає від Амурскої области, і Зунґарі, що пливе на північ, а над ним положене важне зелїзниче місто Харбін, головний ґеоґрафічний предмет операцийний Японцїв.

Операцийну область 100 – 200 кл. ширини протинають дві більші ріки на два пояси у військовім значіню, а то передовсїм Татонґ, котрий вливає ся дельтою до кореаньского заливу. Над сею рікою розкинула ся широка, урожайна долина, в котрій положене найстарше з кореаньских міст Пєн-Йон, 40.000 населеня, при головній дорозї з Сеуль до ріки Ялю. Тут було головне боєвище над 00 м. широкою рікою, на просторих рижових нивах і збочах, 16. вересня 1894, де маршалок ґр. Ямаґата в одногодиннім бою прогнав китайске військо.

Другий пояс значний творить Тайтон-Ґан, 460 м. широка ріка, що вливає ся коло Чіман-по, важної пристани, котрою в р. 1894 Японцї покористували ся, щоби там висадити своє військо.

Останний пояс творить ріка Ялю на манджурскій границї і належить до російскої области. Ріка має 410 клм. довжини, а 30—40 м. ширини і творить при устю 30 км широку дельту.

Сей ґеоґрафічний опис вважали ми на разї конечним подати для зрозуміня першої операцийної основи висаджених на Кореї японьских війск. Японцї будуть потребувати около два місяцї, щоби тут осадовити ся на тій области.

При сїй нагодї звертаємо бачність на ріжнородність в писаню назв, так що ріжні ґеоґрафічні карти подають ріжно писані ґеоґрафічні назви.

Промова посла д-ра Евгена Олесницкого

на 45. засїданю галицкого сойму дня 29. жовтня 1903 в справі отвореня рускої ґімназиї в Станиславові.

(Дальше).

Через більше як три роки вічне відрочуванє і вічне дразненє руского народа і єго репрезентантів, таке, панове, відрочене є гірше від мериторичного відмовного залагодженя.

З кимже маєте, панове, до дїланя? З народом так не поступає ся, з народом поступає ся ясно і отверто, а таке дразненє доводить до роздратованя, зовсїм оправданого і ми не можемо позволити, нарід наш так трактувати, бо ми репрезентантами того руского народа (*оплески руских послів*), а народа дрочити не можна.

Зважте ласкаво наслїдки, які з того будуть, з того відрочення, бо яка-ж є дальша процедура? Успокоюєте нас, що то прийде, а які-ж могуть бути тороскопи? Не кажу о теперішнім мінїстерстві, бо думаю, що п. Ценьский тим четвертим уступом резолюциї такий удар дав мінїстерству, що не знаю, як оно се пережиз (*веселість*), та припускаю, що сего вже більше не зробить, бо буде боятися пана Ценьского, але прийде друге мінїстерство, котре не буде знати п. Ценьского і читати тої резолюциї і вставить в буджет нову позицию і потім знов скажете, що автономія сойму є нарушена. А нехайже академики або студенти зроблять знова яку аферу, скажете, що то нарочно дїє ся, що молодїж демонструє і що знов не можна нам ґімназиї дати. По таких прецеденсах ви хочете, щоби ми вірили, що се відрочене має щиру інтенцию? Хибаж ви не такі наївні і нас за так наївних уважати не можете.

Єго Ексцеленция каже: »тераз до нас не пшистемпуйце, бо ми єстесьми подражнені«, се значить, чекайте, поки не будемо в добрім гуморі. Но, прошу панів, нераз каже ся до слуги: »не ідзь тераз до пана, бо єст не в гуможе«, навіть єсли слузї щось належить ся, можна сказати: »не упоминай сєн тераз«, але, панове, на такім становиску слуги або невільника не стане нарід руский (*оплески руских послів*) і я дуже дивую ся, що такий понижаючий арґумент, такий прикрий арґумент упав з уст чоловіка, котрий має дуже дразливе і делїкатне чувство, і думаю, що якби Є. Е. ґр. Тарновский був подумав над тим, як понижає нарід руский сим арґументом, не був би ужив того арґументу. Дальше каже Є. Е. ґр. Тарновский: »ми не можеми вам дацъ ґімназюм, бо ви на нас виписуєце таке страшне жечи в рускіх ґазетах«, каже що тих ґазет не можна навіть читати, бо там що крок виписує ся на нашу минувшість нечувані річи. Прошу панів, а щож читаємо в польских ґазетах щоденно? Якбисьмо зібрали то всьо, що нам там дістає ся, то то, що в наших ґазетах читає ся, було би надзвичайно супроти того блїде і слабе.

Прецінь в ґазетах тих, почавши від найдавнїйшої минувшости нашої аж до теперішного дня, всьо наше є hajdamackie. Прецінь ми читали місяць тому в одній ґазетї вашій, найбільше розширеній, що цїла наша минувшість є гайдамацка, що наші всї гетьмани і історичні дїячі, то були гайдамаки і злодїї.

Хто, прошу панів, сьмів провокувати нарід так, як ми є провоковані, хто посьмів в сей спосіб легковажити найсьвятїйші чувства народу?!

А друга часопись, офіцяльний орґан, а на кождий спосіб до певних офіцияльних сфер дуже зближений, писав тому 3 недїлї: »całe stanowisko ruskich posłów w sejmie da się określić jednym wyrazem: hajdamaczyzna«. Сидите панове межи нами так близько; чи ви достерегли у нас інстикти гайдамацкі? Чи уходить в сей спосіб перекручувати дїйсний стан річи, так провокувати нас і руский нарід? І супротив того, як можете дивувати ся, які арґументи річеві піднести, що в нашій прасї суть річи, котрі можуть вам бути немилі? Є то річ природна, взяти відорваний факт, що напише ґазета руска; і я то читаю і менї здає ся, що то не відповідне; але як возьмете психіку сеї праси і становиско і визови

праси вашої, то не будете дивувати ся. А впрочім зробіть дистинкцию ще на одній точці: розважте, що иншою є ненависть сильного, иншою слабого, зважте, чим є грозьби і провокациї ґазет польских, а чим є відповідь на ті грозьби і провокациї, котра мусить бути також грозьбою і провокациєю ґазет руских! Там стоїть сила, тутка дуже часто сеї сили нема, а се зовсїм зміняє стан річи, характер грозьби і провокациї, і то, що у нас видає ся дуже природним, то там буде виглядало дійсно як провокация.

І длятого нинї, де ходить о рішенє мериторичне цїлком иншої справи, нїхто такого арґументу ту підносити не повинен.

Переходжу до арґументу найтяжшого калїбру. Кажете: всьо було добре, справа важила ся і була близька кінця; але прийшла демонстрация унїверситетска і всьо розбила.

Я не дивував би ся, якби таким арґументом послужив ся хто з иншої сторони, але як він вийшов з уст витравного полїтика, довголїтного професора і ректора унїверситету — то в сих устах і в сей спосіб ужитий арґумент мене дивує. Є. Е. ґраф Тарновский бачив вже такі демонстрациї, а я скажу, що бачив лїпші демонстрациї, такі, де ученики унїверситету, факультету медичного, впали з вломанєм до салї і розбили бюст професора; то був акт насильства троха більший як тутка, а прецїнь консеквенциї з того на некористь польскої науки і польских інституций, нїхто анї з вас, анї з нас, анї загал, не витягав і не ставляв. А зважте ще при тім і мотиви. — Там будь що будь, молодїж мала менше чи більше оправдані причини, випливаючі з відносин унїверситетских, наукових; тутка в сїм случаю, то було одно відозванє ся болючої рани, квестиї унїверситетскої рускої, котра мусить відновляти ся, бо єї не гоять а ятрать.

(Дальше буде).

Допись.

Із Станиславівщини.

(*Чи станиславівска капітула є православна* ?!)

(Конець).

Взагалї на всї виднїйші місця висуває ся кацапів. А вжеж хиба достойна епопеї справа обсади коломийскої парохії. Про всї махінациї з нею не залишимо написати иншим разом, тепер лиш пригадаємо з неї кілька загально знаних фактів.

О. др. Семенов за першим разом не подав ся, капітула поважилась отже дати всїм сьвященикам перед очима загалу в лице, щоб лиш він міг подати ся. Она звернула всїм поданя і сказала, що робить се тому, бо подалось много недостойних. Що се значить недостойних? Чи ті, що подались, були такими опришками, що за мало було їх поминути, але треба було аж звертати поданя; чи не були они заслуженими з конкурсовим іспитом сьвящениками?! А опісля, коли вже о. др. Семенов подав ся, щоб єму не робити конкуренциї, не приймають поданя одного декана, кажуть єму внести на руки иншого декана поданє. Сей другий вже знав, чого від него капітула хоче, задержав довго поданє у себе і прислав аж тодї, коли вже було за пізно! В тій цїли також не принято в пропозицию о. Ш.

Що більше. Дивно, але кождий се признати мусить, що наша капітула не дбає нї про нашу Церкву, нї про обряд, неначеб старалась єго подати в погорду. Від смерти пок. Полотнюка нема в станиславівскій катедральній церкві хору, бо нема управителя. Підчас богослуженя сьпівають там так, мов недорізані барани. Таж катедральна церква має бути приміром для всїх церков епархії, а гарний се примір! Чи ті пановe думають, що люди, котрі ходять до церкви, мають в ухах не нерви, але посторонки? чи хотять відстрашити людий від ходженя до церкви? Таж цїла краса нашого богослуженя спочиває між иншим на гарнім сьпіві, а в сей спосіб робить ся лиш сьміх зі сьвятої річи.

Приходять до нашої церкви молоді презвитери на практику. Приходять, щоб навчитись обряду. Є навіть платний за се настоятель презвитериї, котрий має їх вчити і надзирати. Але що з того? Він сеї функциї не сповняє, а капітула не каже єму за се нїчогісенько. Видно, їм лїпше, коли наш обряд подаєсь в погорду. Навіть в таке велике сьвято, як Новий рік позволяє ся без дозору крилошанина або совітника консисторского правити Службу молодим презвитерам. Они, природно, сего не вміють. Голї вміти, як нїхто не вчив. І сего року вийшло таке, що на згіршенє всїм вірним на Новий рік як застрягли молоді презвитери при евангелию, то не могли найти, аж цїлої чверть години мусїли всї ждати, щоб нарештї найшлось евангелиє, бо не було кому перше вишукати.

Коли до недавна правив все велику Службу Божу в недїлю крилошанин з дияконами, то тепер зійшло в нашій катедрі на се, що неначе на селї, де є один сьвященик, править і у нас лиш один сьвященик, бо і на що їм дбати о хвалу Божу у унїятів!...

У нас дійшло навіть до сего, що ми виключені з церкви. Станиславівский повіт цїлий народовецкий. Кацапів нема, хиба лиш капітула тай кількох єї панків прислужників катедральних. Однак мимо сего хоче наша капітула виключити з церкви всїх народовців. На хори не вільно пійти сьпівати нікому, хто не є кацапом, сьвященикам-Українцям навіть місцевим не вільно говорити в церкві проповіди без цензури; навіть в такий день, як обхід 60-лїтної річниці смерти Шашкевича, унїятского сьвященика, жадано, щоб місцевий, висше єрархічне становище занимаючий Українець, піддав свою проповідь під цензуру — певно тому, чи нема в нїй що против Росиї або православя... хоч підчас зїздів тов. Качковского вільно пр. о. Сеникови проповідати без жадної цензури.

З вдовичо-сиротиньского фонду усунено, як я вже висше писав, о. Шмериковского, але навіть таке малозначне місце як заступник делеґата до фонду не сьміє занимати Українець. Дотепер був заступником делеґата о. Озаркевич, але тепер єго усунено.

Дяк тутешний Гуменюк веде дяківску бурсу, але цїль бурси не наука, лиш ширенє москвофільства. Нїякий питомець сеї бурси не сьміє піти до тов-а »Руска Хата«, або на яке руске представленє до театру, бо як би про се довідало ся настоятельство, питомець вилетїв би з інституту.

В сей спосіб на кождім кроцї теперішна станиславівска капітула стає розсадником деморалїзациї і гнили на церковнім, як і на народнім поли, а вірні уважають прилїтний ваканс станиславівского престола і тимчасове пановане фамілїйної кліки галапасів правдивим допустом Божим і молять Всевишнього, щоби вже раз закінчили ся ті тяжкі проби нашої терпеливости та витревалости супротив тих кривдників наших найбільших сьвятощів.

Японьско-росийска війна.

Настрій в Росиї.

Як спершу проявляло ся в Росиї пораженє з причини ненадїйних подій і величезне обуренє против Японців, які осьмілили ся виступити зачіпно і то в такий підступний, віроломний спосіб, так тепер запанувало величезне одушевленє У всїх містах Росиї, по театрах і на улицях, відбувають ся величезні демонстрациї в користь армії і за поводженє росийского оружя. Навіть така Варшава не остала виїмком і мимо резерви польскої праси, а прямо ворожої тенденциї галицкої проявила свої чувства льояльности і одушевленя для війни многотисячною демонстрациєю. Рівночасно ідуть складки на воєнні цїли. Петербург і Москва дали по мілїонови рублїв, московскі купцї пів мілїона, не менше і петербурскі, Київ 100 тисяч, а далї цїлі лїсти преріжних міст з більшими чи меншими жертвами. Попри се ідуть знатнїйші датки від ріжних заводів і приватних людий; навіть служницї зобовязали ся часть свого річного зарібку жертвувати на війну, робітники малий процент своєї платнї, а шкільні дїти свої ощадности. Князь Ухтомский пишучи про теперішню війну, заповів, що Японцїв жде страшна кара за їх розбійничий напад. Але заразом і остерігає правительство, щоби раз перестало гонити та давити людий чи то за їх релїґійні чи національні пересьвідченя. »Лишім в мирі Старовірцїв, Вірменів, Українцїв, Жидів, Григориянців, — каже князь — бо они всї синами Росиї і проливають кров за неї«. І справдї в нещастю здаєсь, немов би всї народи, без огляду на свої взаїмні рахунки, спочували свою приналежність до одного державного орґанїзму, який в кождій державі попри всякі єї хиби, дає населеню правну опіку і вяже єго тисячними нитками житейских інтересів в одну велику родину. Жидівский головний орґан Росиї »Восход« завзиває жидів, забути всякі урази та сповнювані на них кривди, а тілько думати про спільну вітчину. Майже такими самими словами взивають до війни вірменьскі часописи в Нагічевані і Тифлїсї, а Естонцїв упоминає орґан »Тетая« до спокою і жертволюбности. Усї висказують при тім надію, що чейже тяжкий досьвід великої війни принесе народам Росиї визволенє і свободу, чейже подасть їм великий дар давно бажаної конституциї.

Нові вісти.

Ориєнтованє в ситуациї на далекім Сходї є тим вельми утрудненє, що з одної сторони Японія замкнула абсолютно свої телеґрафічні лїнії для решти сьвіта і криє як найстараннїйше свої страти, свої рухи і дальші наміри, а з другої сторони донесеня про страти Росиян, які походять майже виключно з анґлїйских жерел, є вельми пересаджені, а по части прямо брехливі. Не подивуємо ся тому, коли зважимо, що одна така скомбінована при редакцийнім столику, а сензацийна телеґрама може »надзвичайний додаток« принести в такім Льондонї, ворожо настроєнім против Росиї, гарні сотки фунтів штерлїнґів! Дарма, що на другий день сю вість треба буде дементувати — публика мала сензацию, а редактор і друкар... грошики. Відтак ще сї вісти розходять ся по цїлім сьвітї. І у Львові працює »на власнім дротї« головно »Słowo polskie« і мимо, що само пише, що телеґрафічна комунїкация в Японії »герментично замкнена« — одержує »власні« телеґрами просто з Токіо, столицї Японії. Отже подібною вісткою буде мабуть неімовірне донесенє льондоньского »Morning Leader« про нову побіду Японцїв коло Порт Артура, в якій 8 росийских кораблїв передїравлено, а 10 чи 11 забрано. Росийскі офіцири мали знов находити ся в містї в хвилї, коли японьска фльота заатакувала росийскі кораблї. New York Herald доносить, що Японцї зловили росийску канонїрку »Розбійник« коло Мазампо, а Associated Press доносить з Чіфу, що Росияни затопили пушочним огнем три власні торпедівцї, взявши їх за японьскі. — Алеж після страт, про які доносили давнїйші реляциї, аж дивно стає, звідки ще в Порт-Артурі взяло ся аж 18 чи 19 кораблїв, по які Японцї прийшли і забрали собі без борби, хотяй би з фортів Порт-Артура, які панують над цїлою пристанею. Тимчасом з Чіфу доносять до Парижа, що адмірал Алексеєв вислав часть фльоти на полудне Кореї, шукати японьскої фльоти, яка від довшого часу не появляє ся нїгде. Льондоньский »Standard« доносить з Токіо, що росийскі кораблї бомбардували місто Матсумач на східнім побережу Японії. З того видко, що японьска фльота мусить також вилизувати ся з тяжких ран, коли позволяє росийским ескадрам так відважно буяти не лиш на Жовтім, але і на Японьскім морю.

Борба на суши.

Про рухи війск на суши надійшли тільки дуже скупі і недокладні вісти. Коло Лїао-Танґ мали Японцї висадити свої війска, однак Росияни напирають на них сильно, щоби зіпхати їх до моря. Також в Манджуриї над лиманом ріки Ялю вступило, як доносять, японьске війско на сушу і стоїть супротив росийскої армії, яка розтаборила ся по другій сторонї ріки. Ся вістка менше правдоподібна, бо Японцї не роздроблювали би своєї воєнної сили на трех точках: коло Чемульпо, в Квантунї і над рікою Ялю, коли там находить ся концентрацийна точка манджурскої армії. Взагалї з хвилею, коли з моря війна перенесе ся на сушу, она немов застрягне і буде котити ся поволи. До сего змушують теперішня зимова пора і сухопутні простори, яких не можна так скоро перебувати, як середземні моря та заливи паровими скороплавами.

Сьвітовий мир — а східні події.

Хотяй всї держави заявили свою невтраль-

ність в російско-японьскій війні, то однак в тім концерті зачинають появляти ся чималі дісонанси. Парискій дневник »Journal de Debats«, який уходить за інспірований дневник, обжаловує Америку, що уможливила Японцям війну з Росиєю, позичаючи єї тихцем гроший. Америка ділає тут в еґоїстичних цілях, бо Японія, бючи ся за Манджурию, бє ся властиво для Америки. Дальше каже сей дневник, що Франция вправді оголосила невтральність, однак рішена заховати сю невтральність так довго, доки инші держави будуть невтральними; в противнім разі Франция не забуде, що є приятелем Росиї. — З Царгорода доносять, що Росия мала знов звернути ся до Анґлії задля позисканя свобідного переїзду через Дарданелї; з російскої сторони заперечують сему. — Японьскі дневники жалують ся, що німецкі кораблї між Порт Артуром а Вейгайвей сиґналїзують російскій ескадрі японьскі руки умовленими знаками. Колиб таке зломанє невтральности повторило ся, японьске правительство буде мусїло арештувати і конфіскувати навіть ті німецкі кораблї, що не мають контрабанди під помостом. Один німецкий корабель »Йокогама«, що віз динаміт до Порт-Артура, сконфіскувала японьска фльота. Німецке правительство зарядило слїдство в сїй справі. — Поважний берлиньский дневник National Ztg. заявляє, що змобілїзованє обох корпусів російскої армії в Туркестанї не є вимірене анї против Японії, анї против Китаю, але против Анґлії. Натомість Daily Express доносить з Пекіну, що Китай мимо своєї невтральности згромадив 90.000 війска в провінциї Печілї, з виразними тенденциями против Росиї.

Як з того всего можна добачити, формують ся поволи дві величезні ґрупи народів — дві половини сьвіта: цїлий европейский континент стає по одній сторонї, а по другій анґльосаска раса, висунувши наперед як таран жовтого смока. Чи се уґрупованє остане тільки в сфері симпатий і підїздної паперової війни по дневниках, чи може замість чорнилом залле кровю весь сьвіт — се покаже недалека будучина.

Новинки.

— **Календар.** В четвер: руско-кат. Агафії; рим.-кат. Флявяна. — В пятницю: руско-кат. Вукола, Юлїяна; рим.-кат. Конрада.

— **Є. Ексц. Митрополит Шептицкий** повернув був на вчера до Львова, почім виїхав знова до Відня, як говорять, в справі обсади станиславівского епископского престола. З Відня має ВПреосьв. Владика відїхати на реколекциї до одного з Василияньских монастирів, де займе ся уложенєм пастирского листу.

— **З Тов-а ім. Котляревского.** Послїдне засїданє Видїлу відбуде ся в четвер, дня 18. с. м. о 7. год. вечером в »Краєвім Союзї кредитовім«. Просить ся Вп. видїлових і їх заступників, аби на засїданю конче явили ся. — Загальні збори тов-а відбудуть ся в недїлю дня 21. с. м. о 3. год. попол. в комнатах »Рускої Бесїди«, Ринок ч. 10.

— **З Копичинець.** Загальні збори руского Народного Дому »Воскресеніє« господарско-промислового тов-а зареєстрованого з обмеженою порукою в Копичинцях, відбудуть ся в понедїлок дня 22. с. м. 1904 в сали під ч. 1050 о 2. год пополудни.

— **З Чорткова.** В недїлю дня 21. с. м. відбуде ся в сали громадского уряду на дохід будови руского театру у Львові аматорске представленє членів місцевої читальнї мельодрами »Тимко капраль«. Початок о $7^{1}/_{2}$ год. вечером.

— **Народне віче в Турцї** (коло Хирова) відбуло ся дня 10. с. м. в присутности кільканайцятьох сьвященників, кількох осіб із сьвітскої інтеліґенциї і до 150 селян. Віче отворив о. Сологуб, голова місцевої »Народної Ради«, а нарадам проводив о. Прухницкий. Реферат про полїтичне, економічне і просьвітне становиско Русинів мав о. Михайло Зубрицкий з Мшанця. По дискусиї, в котрій забирали голос многі бесїдники, ухвалено кілька резолюций, як: против рентових загород, бюра посередництва працї, окружних громад і запротестовано також против поведеня центрального правительства котре відослало Русинів з їх жалобами до польского сойму. Вкінци як і на инших повітових вічах ухвалено резолюцию з признанєм для послів сецесіоністів, предложену референтом о Зубрицким.

— **Виклади українськоі лїтератури** в київскім університетї почав дня 8. с. м. проф. Перетц Доси урядово уважано в Росиї українську (малоруску) лїтературу інтеґральною частиною російскої лїтератури. Дозвіл російского правительства на українські виклади є отже вельми значучим фактом.

— **З Черновець** доносять: Реактивованє і заразом загальні збори акад. тов-а „Союз“ відбули ся дня 4. с. м. Вибір старшини випав ось як: Володимир Данчул канд. прав голова, Пант. Клим студ. філь. заст. голови, Плятон Міґуля студ. філь. писар, Сидір Радик студ. прав контрольор, Володимир де Ганкевич студ. прав касиєр, Андрей Алїскевич студ. прав бібліотекар. Яко заступники увійшли до видїлу: Алексей Ластовецкий канд. прав, Ник. Копачук студ. теоль. (А що стало ся з академічним тов-ом „Січ“? — *Ред.*).

Онодї загостив краєвий президент кн. Гогенльоге із своєю женою до ателїє нашого земляка акад. маляра Миколи Івасюка. Численні образи, портрети, студиї і ескізи викликали у достойних гостий велике заінтересованє і з специяльними похвалами для живописця висказували ся за єго великий історичний образ „Богдан Хмельницкий під Зборовом“, як також за вдатні портрети.

— **Іспити зрілости.** Дирекция учительскої семинариї в Самборі подає до відомости, що екстернїсти, які мають намір складати іспит зрілости в лїтнім речинци с. р., мають подання, заосмотрені в приписані документи, вносити під адресою дирекциї до дня 31. марця. Пізнїйше внесені подання не будуть узгляднені

— **Доповняючий вибір** одного члена ради повітової в Перемишли з ґрупи сїльских громад розписала президия намісництва на день 21. марця а одного члена з ґрупи громад міских на день 22. марця.

— **Незвичайна зелїзнича посилка** надійшла в сих днях до Брен, ческої місцевости, а іменно однорічна дитина, старанно обвинена, і надана в Дрезнї як поспішна посилка. В Дрезнї померла мати дитини, а люди, не знаючи, що робити з малою сиротою, відіслали єї в сей спосіб до єї кревних. Зелїзнича служба заняла ся сею посилкою вельми запопадливо, а в Брен зголосили ся по пю сейчас кревні дитини.

— **Найшов золото** Яків Шпіц, дїдич в Тарнавцї, угочаньского комітату. Шпіц шукав вже від трийцяти років за ним і вкінци подибав руду дуже богату в золото. Причиною єго розкопів були головно мужицкі перекази, що в тім селї має бути закопане золото.

— **Рукописи.** Пієрпонт Морґан закупив рукописи Байронового »Корсаря« і Бульверових »Послїдних днів Помпеї« за 50.000 К і передав свому синови, аби завіз їх до Нового Йорку. На ті рукописи були ще й другі аматори, але давали трохи менше гроший; Пулїцер, власник »Ню Йорк Ворльд« давав за них 38.000 К, а Рокефелєр 42.800 К.

— **Населенє Японії.** Перепись населеня з 1900. року виказує, що в Японії було тодї 47,608.875 душ, з того 24,126.119 мущин і 23,487.756 женщин. Чужинців жило в Японії разом 13.570; між ними було 7.851 Китайців, 2.519 Анґлїйців, 1.597 Американців, 603 Німців, 486 Французів і 178 Росиян. Поза границями Японії жиє 123.971 Японців. З европейских держав лише Росия і Німеччина перевисшають Японію числом жителїв. На один квадрат. кільометр припадає в Японії 117 осіб (в Німеччинї лише 104, а в Росиї европ. 19 осіб). Міст з числом понад 50.000 душ населеня є 21. Найбільші з них є: Токіо 1,440.121 душ населеня, Осака 821.235, Кіото 353.139, Наґоя 244.145, Кобс 215.780, Йокагама 193.762, а Наґасакі 107.422 душ.

— **Що коштує воєнна телєґрама?** Як воюючі держави видають мілїярди на удержанє армій, так редакциї ґазет мусять видавати тисячі на вісти з воєнного терену. Видатки на телєґрами дотикають в першій мірі великі сьвітові дневники в Новім Йорку і Льондонї. Є се переважно богаті ґазети, що удержують на боєвім терені своїх кореспондентів. З Японії до Льондона є понад 12.000 анґлїйских миль (1 анґ. миля = 1523·98 метрів). Телєґрама вислана з Наґасакі йде каблем до Шанґаю в Китаю; звідтам дротами здовж морского берега до Сінґапоре, дальше каблем через Борнео, Сенан, залив Бенґальский, Мадрас, Бомбай, Аден, Александрию, Середземне море, Мальту до Лїсбони і вкінци по 7-годинній дорозї приходить до Льондона. Кожде слово такої телєґрами по зниженій ґазетярскій цїнї коштує на наші гроші близько 2 К Короткі телєґрами до редакций і приватні коштують по 6 К за слово. Бувають телєґрами, з описом якої битви, що коштують по $2^{1}/_{2}$ тисячі корон, а нераз мусить така льондоньска ґазета видати денно до 20.000 К. Коли війна протягне ся, то більші редакциї видадуть на вісти з поля війни по кількасот тисячів корон. — Найбільшими аґенциями телєґрафічними на далекім Сходї є богаті Eastern Company (Східна компанія) і »Велике Товариство північне«. Се два головні жерела вістий, на які нинї жде весь сьвіт. Розуміє ся, они функціонують доси, поки цїлий кабель підморский і дроти на суші. Коли би перетято сю дорогу, то вісти від приватних кореспондентів з поля війни були би вельми скупі.

— **Родимцї!** Не забувайте на приватну жіночу семинарию у Львові, удержувану Тов-ом педаґоґічним і присилайте постоянні жертви! Вписуйтесь громадно в члени сего Товариства і вирівнуйте залеглости. Вписове виносить 1 К. Пренумеруйте часопись для дїтий „Дзвінок“ і часопись „Учитель“, так щоби они могли при більшім числї передплатників стати на ще висшім щебли і відповісти всім бажаням сьвідомих читачів. Адреса касиєра: А. Алиськевич (ул. Кохановского 15 Б.)

— **З львівскої архиепархії.** На конкурс з речинцем до 24. марця розписана парохія Скоморохи. Канонїчну інституцию одержали оо.: Мих. Раковский на Букачівцї і Іван Колянковский на Білу. О. Мих. Чайковский з Колтова переведений в пенсию. О Петро Пилипець іменований катехитом народних шкіл у Львові. Новопоставлені презвитери іменовані сотрудниками оо.: Іван Чарториньский в Бережницї шляхотскій, Роман Волощук в Цуцилівцях, Іполит Штогрин в Незнанові і Юлїян Фациєвич в Урлеві. Мінїстерство назначило на один рік дотацию для експонованого сотрудника в Сороках, які належать до парохії Дубківцї.

Русини! Памятайте на українськo руску бурсу в Новім Санчи.

Наука, штука, лїтература.

— **Шематисмъ всего клира греко католического епархій соєдиненыхъ перемыскои, самбôрскои и сяноцкои** на рôкъ вôдъ рожд. Хр. 1904. В Перемышли зъ печатнѣ Йосифа Стыфього 1903. Стор. LXII+530, 8°. — Шематизм виказує, що крилошан катедр. Собора є 7; почетних крилошан 9; пресвитерів занятих в душпастирстві 809, на пенсиї 5, а инших 43; — деканатів 40, парохій 688, самостійних сотрудництв 25, системізованих сотрудництв 45; — матерних церков 707, дочерних 571; — питомців у львівскій і перемискій симинариї 90; — монастирів Ч. С. В. В. 7 з 34 монахами і 12 монахинями; — число душ руско-кат. обряду виносить в цїлій епархії 1,092.364.— Шематизм уложений з більшою старанностию, чим в попередних лїтах, бо узгляднено в нім більше дат з просьвітного і економічного стану громад. На жаль однак мова подекуди нечиста.

Телєґрами

з дня 17. лютого.

Будапешт. На вчерашнім засїданю угорскої делєґациї по переведеній дискусиї, в якій між иншими заберав голос ґр. Тіса, принято буджет мінїстерства заграничних справ, спільного скарбу і обрахункової палати та ухвалено заяву довіря ґр. Ґолуховскому мінїстрови заграничних справ.

Віденъ. Wiener Allg. Ztg. доносить, що обі делєґациї мають зібрати ся в цьвітни, з огляду на внутрішну полїтику на Угорщинї.

Віденъ. Урядова Wiener Abendpost заперечує чутки сїяні на біржі про воєнні зарядженя Австриї.

Віденъ. Пос. Адольф Берґер, Шенерянець, на жаданє пос. Шенерера виступив із всенїмецкого клюбу. Причини незвісні.

Льондон. Зелїзничий шлях з Нїючван до Порт-Артура є ненарушений.

Петербург. »Сьвет« заявляє, що війна рішить ся аж тодї, коли Росия возьме Корею під свій протекторат і обсадить війском всї корейскі порти.

Петербург. В урядових кругах заперечують, немов би Росия мала вислати балтийску(?) або чорноморску фльоту на Тихий океан.

Віденъ. На тутешній приватній біржі, себто вечером по каварнях, пущено вчера чутку про замордованє російского царя.

Франкфурт. Frankf. Ztg. доносить, що російске правительство розвязало земство в Москві з причини адреси висланої цареви, а як инші говорять, задля опору проти плаченя воєнного податку.

Віденъ. Насвіли ту вісти, що Туреччина висилає полки з Сириї до Македонії.

Царгород. Консулї із Скоплї і Пріфенду доносять, що в околицї Діякови веде ся борба межи Альбанцями а турецким війском. — Революцийний рух межи Альбанцями має вельми ширити ся.

Господарскі, промислозі і торговельні вісти.

„Лемківский Банк“ в Новім Санчи, спілка взаїмного кредиту зареєстрована з обмеженою порукою. Рахунок за місяць січень 1904.

Стан довжний:

1. Уділи	3.156·90 к	
Фонд резервовий	162·— „	3.331 к. 90 с.
2. Вкладки: Стан з початком місяця	15236·87 „	
вложено . .	7.044·1 к.	
випято . . .	5.510·— к.	
Стан з кінцем місяця		16.771 к. 18 с.
3. Сальдо відсотків		352 к. 9 с.
4. Зворот коштів адміністрациї		185 к. 93 с.
Сума . .		20.629 к. — с.

Стан чинний:

5. Позички уділені: Стан з початком місяця	13.119 к.	
сплачено . . .	668 к.	
уділено	6.170 к.	
Стан з кінцем місяця. . . .		18.621 к. — с.
6. Льокациї		50 к. — с.
7. Кошти адміністрацийні, заснованя і движимости . . .		1.564 к. 69 с.
8. Готівка		393 к. 31 с.
Сума . .		20.629 к. — с.

Членів прибуло 10, убуло 0, остало з кінцем січня 1904. р. 82 членів з декларованими уділами в сумі 3910 К. Стопа процентова від вкладок 5%. Стопа процентова від позичок векслевих 7%, скриптових 6½%.

Новий Санч, дня 1. лютого 1903.

о. Лехицкий. *Вітошиньский.*

Парохія порохницка
глядає сейчас ДЯКА

іспитованого, безженного, з добрим голосом, та щоби міг уділяти по змозі нотного сьпіву. На разї дістане мешканє і несогірші доходи. По двох місяцях буде можна умовити ся о сталу ремунерацию.

Зголошеня надсилати: **о. Д. Бодревич в Порохнику**, почта в місци. 82(1—3)

Colosseum
в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Від 16. до 29. лютого 1904.

Нова величава проґрама!

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В неділю і сьвята 2 представленя о 4. год. попол. і 8. год. вечером. Що пятниці **High-Life** представленє. Білети вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч 9. у Львові.

Читайте! Читайте!

Повне виданє Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

коштує лише 2 корони!

Товариство „Просьвіти“ бажаючи, щоби в кождій руській хаті находили ся Твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдешевший збірник сих творів п. з. **„ПОЕЗИЇ Т. ШЕВЧЕНКА“**. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір европейських клясиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тілько за надісланєм **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ »ПРОСЬВІТИ« у ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.).

Заява.

Многі Всечесн. Отці запитують мене, чи можна ще дістати »Майске Богослуженє або Стежечка в Рай«? Сим заявляю, що з тисячки примірників у мене є ще кільканайцять, яких не продам, хиба що ще деякі примірники остали не продані в книгарні Наук. Тов а ім. Шевченка. Друге виданє сеї книжочки не появить ся, але я приготовлюю зовсім нові читаня, лишень о П. Д. Марії, які сподїю ся видати в 1905 році. А щоби в них були займані приміри, проте прошу Всеч. Отців присилати менї як найбільше примірів з рускої церковної історії і красні а легкі пісні о Пр. Діві Марії будь вже знані, будь власного укладу. — *Сьвящ. Данило Бодревич в Порохнику, поч. loco.*

ТОВАРИСТВО взаїмного КРЕДИТУ

„Днїстер“

стоваришенє зареєстроване в обмеженою порукою у Львові, ринок ч. 10, дім „Просьвіти“.

ЧЛЕНАМИ ТОВАРИСТВА можуть бути тілько **обезпечені тревало** в „Днїстрі“ від огню. Членьский уділ 50 К можна зложити в ратах; вписове 2 К.

ЧЛЕНИ ТОВАРИСТВА можуть затягати **ПОЗИЧКИ** на **6½%** за предложенєм відповідної гіпотеки або поруки; сплату більших позичок розкладає ся на 10 літ.

ПРИ ПАРЦЕЛЯЦИЯХ і иншім купнї землї нехай купуючі звертають ся за **позичками до „ДНЇСТРА“**.

ВКЛАДКИ ЩАДНИЧІ приймає Товариство на 4%.

З ЧИСТОГО ЗИСКУ дістають члени **дивіденду** від уділів а часть зиску призначує ся **на добродійні цїли**; дотепер уділено на церкви, бурси, школи і т. и. **16 385 К.**

Стан 31. грудня 1903:

Вкладки	**1,444.589 К.**
Уділи	**109.835 „**
Фонди резервові	**21.318 „**
Позички	**1,330.822 „**
Цїнні папери, льок. в банках і на рах. біжучий	**280.681 „**

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Віддїл депозитовий

принимає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, принимає до переховання папери вартісні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституциях заграничних т. зв.

Депозити сховкові
(Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталевій касї панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де **безпечно і дискретно** переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим зглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднійші зарядженя.

Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у віддїлї депозитовім.

Християньский Календар МІСИОНАРЯ
на 1904 рік

коштує лише 50 сот., а з почтовою пересилкою 60 сот. Зміст богатий, ілюстрациї гарні. При закупнї більше примірників вельми значний опуст. Висилає лише за готівку: *Видавництво Чина св. Василія В. в Жовкві.*

ЕКОНОМІСТ

місячник економічно-господарский, орґан стоваришень заробкових і господарских, почав виходити у Львові під редакциєю д-ра Михайла Коцюби і Костя Паньківского. Річно коштує 5 К. Адреса Редакциї і Адміністрациї: Львів, Ринок 10.

Розклад поїздів зелїзничих обовязуючий від І-го жовтня 1903.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд посп.	Поїзд особ.	приходить о годині	до Львова
		6·10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
		6·20	з Чернівців (Галацу), Чорткова, Калуша
		6·50	з Сокаля, Рави рускої
		7·35	з Самбора, Хирова
		7·35	з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче
		7·55	„ „ на дв. головний
		7·45	з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова
1.30		8·55	з Кракова, Відня, Праги, Берлина
		9·57	з Стрия
		10·25	з Ряшева, Любачева
		11·15	з Станиславова (Кересмезе, Потутор)
		1·10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава
2·15			з Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.
2·30			„ „ на дв. голов.
		4·35	з Стрия, Хирова, Борислава
		5·16	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
		5·0	„ „ „ на дв. голов.
		5·20	з Яворова
1·40		5·40	з Чернівців, Іцкан
		5·50	з Кракова, Відня, Праги, Берлина
		5·55	з Белзця, Сокаля, Любачева
Ніч			
		8·29	з Яворова
12·20		9·20	з Чернівців, Букарешту
8·40		9·50	з Кракова, Відня, Берлина, Ясла Риманова
2·31			
		10·00	з Самбора, Сяноку
		10·02	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.
		10·0	„ „ „ на дв. голов.
		10·40	з Лавочного (Пешту), Хирова, Калуша
		3·49	з Тернополя, Грималова на дв. Підзамче
		3·30	„ на дворець головний

Поїзд посп.	Поїзд особ.	відходить о годині	зі Львова
		6·22	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор
1·50		6·30	до Підволочиск (Київа), Бродів дв. головний
2·04		6·43	„ „ „ дв. Підзамче
		6·45	до Лавочного (Пешту), Борислава, Дрогобича
8·25		8·35	до Кракова Відня, Праги, Берлина
2·50			
		9·05	до Лавочного, Хирова, Калуша
		9·25	до Самбора, Хирова
		9·40	до Белзця, Сокаля, Любачева
		10·35	до Чернівців, Потутор, Делятина
2·40		10·40	до Тернополя, Потутор, дв. головний
		10·57	„ „ дв. Підзамче
		3·05	до Стрия. Хирова. Борислава
		3·25	до Ряшева, Любачева
		3·40	до Самбора, Хирова
		3·50	до Яворова
Ніч			
		6·05	до Станиславова, Жидачева
12·45		6·15	до Кракова, Відня, Берлина, Варшави
		6·51	до Яворова
		6·40	до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова
		8·05	до Сокаля, Рави рускої
		9·00	до Підволочиск, Бродів гол. дворець
		9·20	„ „ дв. Підзамче
2·51		10·42	до Іцкан, Чорткова
		10·55	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
		11.00	до Підволочиск, Бродів дв. головний
		11·24	„ „ дв. Підзамче
		11·05	до Стрия
		11·11	до Жовкви (лише що неділї)
		4·10	до Кракова, Відня, Праги, Самбора

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6. години вечером до 5. години 59 мінут рано.

Час середно европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12. год 36 мін часу львівского. — Бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красїцких ч 5.) уділяє пояснень в справах зелїзничих, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский.** З друкарнї В. А. Шийковского.